Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 9. 2012, sp. zn. 8 Tdo 951/2012, ECLI:CZ:NS:2012:8.TDO.951.2012.1

Číslo: 70/2013

Právní věta:

V řízení vedeném pro přečin maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 337 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku jsou orgány činné v trestním řízení povinny zjišťovat, zda je rozhodnutí soudu nebo jiného orgánu veřejné moci, jehož výkon obviněný mařil nebo ztěžoval, vykonatelné a jestliže to zákon vyžaduje i pravomocné. Orgán činný v trestním řízení musí proto jako předběžnou otázku ve smyslu § 9 odst. 1 tr. ř. posoudit, zda a kdy oznámení správního orgánu o provedení záznamu bodů, kterým řidič dosáhl celkového počtu 12 bodů, a výzva k odevzdání řidičského průkazu podle § 123c odst. 3 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů, považované za rozhodnutí podle § 337 odst. 1 tr. zákoníku (srov. č. 1/2011-II. Sb. rozh. tr.), nabylo právní moci; přitom není vázán závěrem orgánu, který toto rozhodnutí vydal. V případě tzv. fikce doručení je povinností orgánu činného v trestním řízení prověřit, zda skutečnosti, na nichž byl závěr o fikci doručení předmětného rozhodnutí správním orgánem založen, odpovídají správním řádem předepsaným pravidlům pro doručování.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 19.09.2012

Spisová značka: 8 Tdo 951/2012

Číslo rozhodnutí: 70

Číslo sešitu: 9

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání, Právní moc rozhodnutí

Předpisy: § 337 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud z podnětu dovolání obviněného J. Ch. podle § 265k odst. 1, 2 tr. ř. zrušil usnesení Městského soudu v Praze ze dne 8. 2. 2012, sp. zn. 9 To 24/2012, a rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 15. 12. 2011, sp. zn. 1 T 136/2011, jakož i další rozhodnutí na zrušená rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 265l odst. 1 tr. ř. Obvodnímu soudu pro Prahu 1 přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z o d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 15. 12. 2011, sp. zn. 1 T 136/2011, byl obviněný J. Ch. uznán vinným přečinem maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku, kterého se podle skutkových zjištění dopustil tím, že přestože si musel být vědom toho, že pozbyl řidičského oprávnění v důsledku dosažení 12 bodů v bodovém hodnocení řidičů, o čemž byl vyrozuměn přinejmenším dne 23. 12. 2010, kdy osobně požádal o výdej dat z registru řidičů na odboru dopravně správních agend Magistrátu hl. m. P., kde převzal výpis z evidenční karty řidiče, řídil dne 27. 4. 2011 kolem 16.20 hodin v P. 1, na křižovatce ulic J. a J., motocykl, přičemž byl kontrolován Policií České republiky.

Za tento přečin byl obviněný odsouzen podle § 337 odst. 1 tr. zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání dvou měsíců, jehož výkon byl podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 tr. zákoníku podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání jednoho roku.

Citovaný rozsudek soudu prvního stupně napadl obviněný odvoláním, jež Městský soud v Praze jako soud odvolací usnesením ze dne 8. 2. 2012, sp. zn. 9 To 24/2012, podle § 256 tr. ř. zamítl.

Proti tomuto usnesení soudu druhého stupně obviněný podal prostřednictvím obhájkyně dovolání, v němž odkázal na důvody uvedené v § 265b odst. 1 písm. g), l) tr. ř. Vytkl, že jednak oznámení o dosažení 12 bodů a pozbytí řidičského oprávnění není rozhodnutím správního orgánu, a jednak že si pozbytí tohoto oprávnění nebyl vědom, a proto se nemohl dopustit trestného činu podle § 337 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku ve znění účinném ke dni spáchání takto kvalifikovaného skutku. Obviněný měl za to, že i po novele trestního zákoníku provedené zákonem č. 330/2011 Sb. musí být prokázáno, že si byl vědom toho, že řidičské oprávnění pozbyl. K subjektivní stránce obviněný navíc rozvedl, že oznámení o dosažení 12 bodů mu bylo doručováno veřejnou vyhláškou, a proto měl řidičské oprávnění pozbýt ke dni 9. 9. 2010. S tím se obviněný neztotožnil. Pokud mu nebylo možné doručit na adrese J. M. 364/23, P. 2, kam mu bylo oznámení o dosažení 12 bodů spolu s výzvou k odevzdání řidičského průkazu neúspěšně doručováno, upozornil, že zde v uvedené době nebydlel z důvodu rekonstrukce domu. Vzhledem k tomu, že mu oznámení a výzva ve smyslu § 123c odst. 3 zákona o silničním provozu nebylo doručeno a jím převzato, nýbrž bylo doručováno prostřednictvím veřejné vyhlášky, nelze na základě takového postupu dovozovat jeho trestní odpovědnost za spáchání úmyslného trestného činu. Obviněný vznesl výhrady i proti závěru soudů, že věděl o pozbytí řidičského oprávnění přinejmenším ode dne 23. 12. 2010, kdy měl žádat na Magistrátu hl. m. P. o výdej dat z registru řidičů a že takový výpis dokonce osobně převzal. Obviněný především poukázal na závěry znaleckého posudku z oboru písmoznalectví zpracovaného PhDr. J. V., který zjistil, že podpis na žádosti o výpis z karty řidiče předložený znalci k posouzení není pravým podpisem obviněného. Obviněný navíc namítl, že dne 23. 12. 2010 v P. vůbec nebyl, a za nesprávné považoval, pokud důkazy, které by toto jeho tvrzení prokázaly, byly soudem jako nadbytečné zamítnuty. Dále poukázal na skutečnost, že na předmětné žádosti není uvedeno číslo průkazu totožnosti osoby, která sporný výpis dne 23. 12. 2010 přebírala. Svědkyně J. P., která mu předmětný výpis měla vydávat, si na něj nepamatuje a jeho osobní přítomnost na Magistrátu hl. m. P. pouze dovozuje ze skutečnosti, že postupovala stejným způsobem jako obvykle a že údaj o ověření občanského průkazu, který obvykle vyžaduje, se nikam nezaznamenává. Z výpovědi této svědkyně obviněný rovněž dovodil, že v případě jeho „vybodování“ a osobní přítomnosti dne 23. 12. 2010 na magistrátu by byl jmenovanou pracovnicí ihned vyzván k odevzdání řidičského průkazu, což však učiněno nebylo. Za nedostatek obviněný označil i to, že orgány činné v trestním řízení v počátku vyšetřování nevyhověly jeho návrhu na provedení důkazu záznamem pořízeným kamerovým systémem v budově Magistrátu hl. m. P. ze dne 23. 12. 2010, že když si jej později vyžádal nalézací soud, bylo zjištěno, že tento záznam již byl skartován. Na základě těchto skutečností považuje dovolatel za vyloučené, aby se jednání kladeného mu za vinu dopustil v jakémkoli úmyslu, natož pak úmyslu přímém. Námitky v závěru podání shrnul tak, že jednáním, jímž byl uznán vinným, nebyly po objektivní ani subjektivní stránce naplněny znaky skutkové podstaty přečinu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm.

a) tr. zákoníku.

Obviněný navrhl, aby Nejvyšší soud zrušil usnesení Městského soudu v Praze ze dne 8. 2. 2012, sp. zn. 9 To 24/2012, a aby tomuto soudu přikázal věc v potřebném rozsahu znovu projednat a rozhodnout.

K podanému dovolání se vyjádřil státní zástupce činný u Nejvyššího státního zastupitelství, který uvedl, že uplatněnému dovolacímu důvodu odpovídá toliko námitka, že vyrozumění řidiče o dosažení 12 bodů není rozhodnutím správního orgánu a že k tzv. „vybodování" došlo přímo ze zákona. K této otázce poukázal na rozhodnutí Nejvyššího soudu, který v usnesení pod sp. zn. 4 Tdo 825/2010 učinil závěr, že rozhodnutím správního orgánu bylo každé dílčí rozhodnutí o dopravním přestupku spojené s uložením bodu. Konečný dopad v podobě tzv. „vybodování" pak nastává až po nastřádání celkového množství 12 bodů, aniž by o tom již bylo třeba samostatné správní rozhodnutí vydávat. Protože neshledal důvod se od tohoto názoru v projednávané věci odchylovat, výhrady obviněného považoval za neopodstatněné. K dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. státní zástupce uvedl, že jeho relevantní uplatnění podle první alternativy vůbec nepřichází v úvahu, neboť odvolání obviněného bylo odvolacím soudem projednáno a bylo o něm i rozhodnuto. Obviněný by mohl dovolání podat podle druhé tam uvedené alternativy, avšak jen v případě, že by v řízení napadenému rozhodnutí předcházejícím byl naplněn některý z důvodů dovolání podle § 265b odst. 1 písm. a) až k) tr. ř. Jelikož však námitky dovolatele jsou ve vztahu k důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. zjevně neopodstatněné, lze tento závěr vztáhnout i na uplatněný dovolací důvod dle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. Státní zástupce proto navrhl, aby Nejvyšší soud dovolání obviněného podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. jako zjevně neopodstatněné odmítl.

Nejvyšší soud jako soud dovolací shledal, že dovolání obviněného je přípustné, bylo podáno osobou oprávněnou, v zákonné lhůtě a na místě, kde lze podání učinit. Dále posuzoval naplnění dalších podmínek rozhodných pro závěr o tom, zda lze napadené rozhodnutí přezkoumat. Obviněný v souvislosti s dovolacím důvodem podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. vytýkal, že nebyla naplněna skutková podstata přečinu, jímž byl uznán vinným, pro nedostatky v subjektivní stránce a vyjádřil pochybnosti, zda oznámení o vybodování naplňuje pojem rozhodnutí, které zakládá formální znak přečinu podle § 337 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku, z čehož plyne, že se jedná o výhrady mající hmotně právní povahu. Protože dovolání lze podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. uplatnit, pokud rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení, uvedené výhrady korespondují s tímto důvodem. Když Nejvyšší soud neshledal důvody pro odmítnutí dovolání podle § 265i odst. 1 tr. ř., přezkoumal podle § 265i odst. 3 tr. ř. zákonnost a odůvodněnost výroků, proti nimž bylo dovolání podáno, v rozsahu a z důvodů uvedených v dovolání, jakož i řízení napadené části rozhodnutí předcházející, a dospěl k následujícím závěrům.

Z hlediska výhrad obviněného je potřebné k přečinu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku upozornit, že původní znění jeho skutkové podstaty ke dni 1. 1. 2010, kdy nabyl účinnosti trestní zákoník (zákon č. 40/2009 Sb.), „kdo maří nebo podstatně ztěžuje výkon rozhodnutí soudu nebo jiného orgánu veřejné moci tím, že vykonává činnost, která mu byla takovým rozhodnutím zakázána nebo pro kterou mu bylo odňato příslušné oprávnění podle jiného právního předpisu", bylo na základě novely trestního zákoníku provedené zákonem č. 330/2011 Sb. s účinností od 1. 12. 2011 změněno. Bylo doplněno o další formu činnosti, v důsledku čehož se tohoto přečinu dopustí ten, kdo maří nebo podstatně ztěžuje výkon rozhodnutí soudu nebo jiného orgánu veřejné moci tím, že vykonává činnost, která mu byla takovým rozhodnutím zakázána nebo pro kterou mu bylo odňato příslušné oprávnění podle jiného právního předpisu nebo pro kterou takové oprávnění pozbyl.

Obviněný se činu, který mu je kladen za vinu, měl dopustit tím, že dne 27. 4. 2011 řídil motocykl, ač pozbyl řidičské oprávnění v důsledku dosažení 12 bodů. Je tedy zřejmé, že v době, kdy obviněný

přezkoumávaný čin spáchal, uvedená skutková podstata neobsahovala znak pozbytí oprávnění pro vykonávání činnosti, kterou v dané době provozoval. Avšak i přesto, že zákonodárce až později takto uvedený znak upřesnil, soudní praxe již před uvedenou změnou v souladu s ní vyřešila problémy, které se ve vztahu k tzv. „vybodovaným řidičům“ v dané souvislosti projevovaly, a předmětné výkladové nejasnosti překlenula stanoviskem Nejvyššího soudu uveřejněným pod č. 1/2011-II. Sb. rozh. tr. Podle něho za „odnětí příslušného oprávnění podle jiného právního předpisu“ ve smyslu § 337 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku je třeba považovat i pozbytí řidičského oprávnění u řidiče, který v bodovém hodnocení dosáhl 12 bodů, a v důsledku toho mu bylo doručeno obecním úřadem s rozšířenou působností oznámení a výzva podle § 123c odst. 3 zák. č. 361/2000 Sb., o silničním provozu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zák. č. 361/2000 Sb.“), k odevzdání řidičského průkazu a mezinárodního řidičského průkazu, resp. v případě podání námitek proti provedenému záznamu, kterým bylo dosaženo celkového počtu 12 bodů, bylo pravomocně rozhodnuto tímto obecním úřadem podle § 123f odst. 3 zák. č. 361/2000 Sb. o zamítnutí námitek řidiče, neboť je neshledal odůvodněné. V důsledku, pokud pachatel řídí motorové vozidlo i poté, co mu bylo takto řidičské oprávnění odňato rozhodnutím příslušného obecního úřadu obce s rozšířenou působností, naplňuje znaky trestného činu (přečinu) maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku.

Z uvedeného je patrné, že podle tohoto výkladu je odnětí příslušného oprávnění k řízení motorových vozidel shodné s pozbytím oprávnění ve smyslu § 337 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku ve znění účinném do 1. 12. 2011 a shodně naplňuje skutkovou podstatu uvedeného přečinu. Z těchto důvodů Nejvyšší soud nepovažoval za opodstatněné výhrady obviněného uplatněné v dovolání, pokud se týkaly této otázky.

Uvedeným stanoviskem publikovaným pod č. 1/2011-II. Sb. rozh. tr. byla vyřešena i otázka, že oznámení o pozbytí řidičského oprávnění a výzva k vydání řidičského průkazu má povahu rozhodnutí ve smyslu § 337 odst. 1 tr. zákoníku. Lze jen připomenout, že pozbytí oprávnění k řízení motorových vozidel u řidiče, který v bodovém hodnocení dosáhl 12 bodů, v důsledku čehož mu bylo doručeno obecním úřadem s rozšířenou působností oznámení a výzva podle § 123c odst. 3 zák. č. 361/2000 Sb. k odevzdání řidičského průkazu, je úkonem, jímž došlo ke vzniku, změně nebo zániku oprávnění a povinností fyzické (nebo právnické osoby). Z tohoto hlediska je zásadní, že v uvedené výzvě se řidiči podle § 123c odst. 3 zák. č. 361/2000 Sb. ukládá odevzdat řidičský průkaz (a mezinárodní řidičský průkaz) nejpozději do 5 pracovních dnů ode dne doručení tohoto oznámení, s tím, že řidič pozbývá řidičské oprávnění uplynutím 5 pracovních dnů ode dne, v němž mu bylo toto oznámení doručeno, nepodá-li proti němu námitky. Touto výzvou je řidiči ukládána povinnost – odevzdat řidičský průkaz, a proto je třeba tuto výzvu považovat za rozhodnutí materiální povahy. Za rozhodnutí je tento úkon nutné považovat i proto, že od jeho doručení se odvíjí lhůta k podání opravného prostředku (námitek podle § 123f odst. 1 zák. č. 361/2000 Sb.) a marným uplynutím lhůty řidič pozbývá řidičského oprávnění. Ze všech těchto hledisek je proto nutno oznámení o dosažení dvanáctibodové hranice a výzvu k odevzdání řidičského průkazu (a mezinárodního řidičského průkazu) považovat za rozhodnutí ve smyslu § 337 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku.

Z těchto důvodů Nejvyšší soud považuje za zcela nedůvodnou námitku obviněného, že oznámení o dosažení 12 bodů a výzva podle § 123c odst. 3 zák. č. 361/2000 Sb. není „rozhodnutím“ podle § 337 odst. 1 tr. zákoníku.

Jestliže úkon správního orgánu spočívající v oznámení a výzvě podle § 123c odst. 3 zák. č. 361/2000 Sb. je rozhodnutím podle § 337 odst. 1 tr. zákoníku, je nutné také vyžadovat, aby v konkrétním případě splňoval všechny náležitosti rozhodnutí za podmínek zákonem stanovených. Odnětí oprávnění v ustanovení § 337 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku je třeba vykládat autonomně tak, aby odpovídalo smyslu a účelu tohoto ustanovení, pokud jde o postih všech mařících jednání směřujících proti výkonu úředních rozhodnutí, která zde přicházejí v úvahu, neboť trestný čin maření výkonu

úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku se nevztahuje pouze na rozhodnutí, kterými se zakazuje řízení motorových vozidel nebo se odnímá oprávnění k řízení motorových vozidel, ale dopadá na všechna další rozhodnutí, jimiž se zakazuje jiná činnost či odnímá oprávnění k takové činnosti, např. určitého podnikání, nebo výkon činnosti v pracovním poměru, ke které je třeba zvláštního oprávnění (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 12. 2004, sp. zn. 7 Tdo 1389/2004, publikované v Souboru trestních rozhodnutí Nejvyššího soudu, sešit 11, č. T 753.). Z tohoto důvodu, je nutné jednotně přistupovat ke všem rozhodnutím, která jsou podkladem pro posouzení trestné činnosti spočívající v „maření výkonu úředního rozhodnutí" bez rozdílu, zda byla vydána ve správním řízení nebo jiném typu řízení.

Trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku, spočívající ve vykonávání činnosti, která byla pachateli zakázána (nebo k ní bylo odňato oprávnění), lze spáchat až poté, co rozhodnutí, jímž byla činnost zakázána, je vykonatelné a – jestliže to zákon vyžaduje – i pravomocné (srov. rozhodnutí č. 8/2003 Sb. rozh. tr.). Právní moc a vykonatelnost předmětného rozhodnutí, které byl obviněný povinen respektovat, musí být jako předběžná otázka soudem vyřešena ve smyslu § 9 odst. 1 tr. ř., neboť soud není vázán závěrem orgánu, který předmětné rozhodnutí vydal. Od této skutečnosti je nutné odlišovat, zda obviněný o tom, že takové rozhodnutí nabylo právní moci, mohl vědět či věděl, což je významné pro otázku zavinění obviněného, kterou je nutné v rámci prováděného dokazování objasňovat (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 2. 2006, sp. zn. 7 Tdo 202/2006, uveřejněné v Souboru trestních rozhodnutí Nejvyššího soudu, sešit 25, č. T 885.).

V projednávané trestní věci proto byly soudy povinny nejprve určit (§ 9 odst. 1 tr. ř.), zda rozhodnutí o oznámení o dosažení 12 bodů a výzva k odevzdání řidičského průkazu Magistrátu hl. m. P., odboru dopravně správních agend, ze dne 26. 7. 2010, č. j. S-MHMP-DSA-621307/2010, nabylo právní moci, a teprve poté bylo nutné zkoumat, zda o této skutečnosti mohl obviněný vědět.

Podle obsahu spisu Obvodního soudu pro Prahu 1 sp. zn. 1 T 136/2011 a dosud zajištěných důkazů však prozatím nelze dospět k závěru, že tyto předpoklady byly splněny, resp. že by na ně byl kladen při doručování důraz. Oznámení o dosažení 12 bodů v bodovém hodnocení a výzva k odevzdání řidičského průkazu v důsledku pozbytí řidičského oprávnění bylo Magistrátem hl. m. P., odborem dopravně správních agend, zpracováno dne 26. 7. 2010 (č. l. 21 spisu). Podle typu obálky, jíž bylo toto rozhodnutí obviněnému na adresu J. M. č. 364/23, P. 2, zasláno, je zřejmé, že šlo o zásilku „doporučeně do vlastních rukou adresáta" v režimu nevracet, vložit do schránky, uložit jen 10 dní". Doručující orgán na obálce vyznačil, že „adresát byl vyzván k vyzvednutí" a že „zásilka byla připravena k vyzvednutí". Uložena byla podle data na obálce vyznačeného do 9. 8. 2010. Tato zásilka byla držitelem poštovní licence dne 10. 8. 2010 po marném uplynutí úložní doby vrácena zpět odesílateli se sdělením, že adresát je na uvedené adrese neznámý (č. l. 23, 24 spisu). Z obsahu spisu není zřejmý žádný další pokus o doručení. Následující úkon spočíval v tom, že Magistrát hl. m. P. – odbor dopravně správních agend dne 16. 8. 2010 vydal „Oznámení o místě uložení písemnosti", jímž „v souladu s § 25 spr. řádu má obviněný uloženu konkretizovanou písemnost určenou do vlastních rukou na Magistrátu hl. m. P. s poučením, že nebude-li písemnost převzata do 15 dnů ode dne vyvěšení tohoto oznámení, považuje se poslední den této lhůty za den doručení veřejnou vyhláškou (č. l. 22 spisu). Toto oznámení veřejnou vyhláškou bylo vyvěšeno dne 18. 8. 2010, tudíž posledním dnem patnáctidenní lhůty se stal den 1. 9. 2010. Za poslední den patnáctidenní vyhláškové lhůty byl tedy označen den 1. 9. 2010, od něhož začala plynout pětidenní lhůta podle § 123c zák. č. 361/2000 Sb., během níž byl obviněný povinen odevzdat řidičský průkaz (nebo podat námitky). Protože tak obviněný neučinil, správní orgán následně dospěl k závěru, že k pozbytí řidičského oprávnění došlo uplynutím 5 pracovních dnů ode dne, v němž bylo toto rozhodnutí oznámeno, tj. dne 9. 9. 2010 (viz č. l. 28).

Oznámení o dosažení 12 bodů a výzvy k odevzdání řidičského průkazu je (jak bylo výše vysvětleno)

správním rozhodnutím. Podle § 73 odst. 1 spr. řádu nestanoví-li tento zákon jinak, je v právní moci rozhodnutí, které bylo oznámeno a proti kterému nelze podat odvolání. Podle § 74 odst. 1 tohoto zákona rozhodnutí je vykonatelné nabytím právní moci nebo pozdějším dnem, který je v jeho výrokové části uveden. Podle § 74 odst. 2 tohoto zákona je rozhodnutí ukládající povinnost k plnění vykonatelné, je-li v právní moci a jestliže uplynula lhůta ke splnění povinnosti. Rozhodnutí ukládající povinnost k plnění je předběžně vykonatelné, pokud odvolání nemá odkladný účinek, a byla-li stanovena lhůta ke splnění povinnosti, jejím uplynutím. K podmínkám doručování oznámení ve smyslu § 123c odst. 3 zák. č. 361/2000 Sb. je nutné uvést, že podle § 19 odst. 4 spr. řádu se do vlastních rukou adresáta doručují písemnosti mimo jiné i podle ustanovení § 72 odst. 1 spr. řádu, které upravuje oznámení rozhodnutí tak, že rozhodnutí se účastníkům oznamuje doručením stejnopisu písemného vyhotovení do vlastních rukou nebo ústním vyhlášením (o ústní vyhlášení se v projednávané věci nejedná).

Podmínky, za nichž se doručuje fyzické osobě, upravuje § 20 odst. 1 spr. řádu. Písemnost se doručuje na adresu pro doručování (§ 19 odst. 3 spr. řádu), tj. mimo jiné na adresu evidovanou v informačním systému evidence obyvatel, na kterou jí mají být doručovány písemnosti, na adresu jejího trvalého pobytu, fyzické osobě lze však doručit, kdekoli bude zastižena. Správní řád v ustanovení § 23 stanoví podmínky, za nichž lze písemnost uložit, nebyl-li v případě doručování podle § 20 spr. řádu adresát zastižen a písemnost nebylo možno doručit ani jiným způsobem. Překážky při doručování jsou uvedeny v § 24 spr. řádu.

Doručovat lze i veřejnou vyhláškou, avšak za podmínek podle § 25 odst. 1 spr. řádu jen osobám neznámého pobytu nebo sídla a osobám, jimž se prokazatelně nedaří doručovat, jakož i osobám, které nejsou známy, a v dalších případech stanovených zákonem. Podle § 25 odst. 2 spr. řádu doručení veřejnou vyhláškou se provede tak, že se písemnost, popřípadě oznámení o možnosti převzít písemnost, vyvěsí na úřední desce správního orgánu, který písemnost doručuje; na písemnosti se vyznačí den vyvěšení. Písemnost nebo oznámení se zveřejní též způsobem umožňujícím dálkový přístup. Patnáctým dnem po vyvěšení se písemnost považuje za doručenou, byla-li v této lhůtě splněna i povinnost podle věty druhé (tj. že písemnost nebo oznámení byly zveřejněny též způsobem umožňujícím dálkový přístup).

Podle obsahu spisu byla výzva obviněnému doručována na adresu J. M. č. 364/23, P. 2. Tato adresa však není jedinou adresou obviněného, neboť v obsahu spisu se uvádí jako trvalý pobyt obviněného adresa L. č. 270, P.-z., V. n. V. Tato adresa je rovněž vyznačena za adresu pobytu obviněného i na podkladech dodaných do trestního spisu Městským úřadem v Č., odborem dopravy, jimiž se dokladuje výpis z evidenční karty řidiče ze dne 3. 5. 2011 (č. l. 25). Stejná adresa je uvedena i na seznamu přestupků obviněného, které k vybodování obviněného vedly (č. l. 26). Z obsahu spisu Magistrátu hl. m. P. sp. zn. S-MHMP-DSA-621307/2010 (jenž si Nejvyšší soud vyžádal), je patrné, že na dokladech v něm uvedených má obviněný uvedené další místo svého pobytu, a to na adrese P. K., K. č. 5. Z obsahu trestního spisu také vyplývá, že obviněný pro účely trestního řízení neuvedl ani jednu z těchto adres, ale určil za ni adresu sídla své obhájkyně. Je tak patrné, že v rozhodné době nebylo jediným místem pobytu to, na které správní orgán doručoval, ale přicházelo v úvahu více adres.

Pokud správní orgán doručil oznámení o dosažení 12 bodů a výzvu k odevzdání řidičského průkazu obviněnému pouze na jednu z více adres, na nichž se obviněný zdržoval, aniž by zkoumal další okolnosti, nesplnil podmínky § 25 odst. 1 spr. řádu, že se jedná o osobu, jíž se prokazatelně nedaří doručovat.

Další okolnost, která svědčí o předčasnosti závěru o tom, že uvedené rozhodnutí mohlo být považováno za doručené veřejnou vyhláškou, je postavení obviněného v daném řízení jako účastníka tohoto řízení (srov. § 27 spr. řádu), pro něhož z předmětného rozhodnutí vyplývají práva (možnost

podat proti tomuto rozhodnutí námitky) a povinnosti (odevzdat řidičský průkaz a respektovat z toho plynoucí zákaz řízení motorových vozidel). Takové postavení účastníka je spojeno s postupem podle § 32 odst. 2 písm. d) spr. řádu a ustanovením opatrovníka pro účely doručování ve správním řízení, což však správní orgán neřešil ani nezvažoval. Vzniká tedy otázka, zda za těchto okolností byly naplněny podmínky podle § 25 odst. 1 spr. řádu a zda bylo možné obviněnému veřejnou vyhláškou předmětnou písemnost doručit.

Nejvyšší soud však připomíná, že i kdyby měl správní orgán splněny podmínky pro doručení veřejnou vyhláškou podle § 25 odst. 1 spr. řádu, není z obsahu spisového materiálu zřejmé, zda pro takový postup dodržel další podmínku vyplývající z ustanovení § 25 odst. 2, poslední věta, spr. řádu, podle něhož je doručení písemnosti veřejnou vyhláškou, má-li být písemnost považována za řádně doručenou, vázáno na splnění další podmínky, jíž je současné zveřejnění doručované písemnosti způsobem umožňujícím dálkový přístup. Z dikce citovaného ustanovení je tak zřejmé, že bez splnění této podmínky nelze písemnost doručovanou veřejnou vyhláškou považovat za doručenou.

Ze všech těchto skutečností Nejvyšší soud shledal, že soudy nezkoumaly, zda a kdy bylo obviněnému předmětné oznámení řádně doručeno, ostatně ani skutková zjištění ve výroku rozsudku soudu prvního stupně neobsahovala žádné zjištění týkající se toho, kdy oznámení a výzva nabyly právní moci. Při absenci této rozhodné okolnosti se skutková zjištění týkají pouze toho, kdy se obviněný nejpozději mohl dovědět o tom, že pozbyl řidičské oprávnění (konstatují, že tomu bylo při podání žádosti o vydání dat z registru řidičů dne 23. 12. 2010). Nalézací soud v odůvodnění svého rozsudku soustředil své zkoumání na okolnosti týkající se toho, za jakých podmínek byla podána žádost o vydání dat z registru řidičů, ale právní mocí ani vykonatelností uvedeného rozhodnutí správního orgánu se vůbec nezabýval. Neřešil správnost postupu tohoto orgánu při doručování předmětného rozhodnutí obviněnému, a aniž by tuto okolnost najisto stanovil, při její absenci činil závěr, že pokud obviněný přikročil dne 27. 4. 2011 k řízení motocyklu, činil tak s vědomím, že výkonem této činnosti maří výkon rozhodnutí orgánu veřejné moci (viz strany 3 až 5 rozsudku soudu prvního stupně). Odvolací soud, který nepovažoval další dokazování za potřebné, pouze v odůvodnění doplnil úvahu, že oznámení o dosažení 12 bodů v bodovém hodnocení a výzva k odevzdání řidičského průkazu byla obviněnému zaslána dne 26. 7. 2010 na adresu jeho trvalého bydliště, kde se však obviněný nezdržoval, a proto mu předmětná písemnost byla podle správního řádu doručována veřejnou vyhláškou, čímž považoval rozhodnutí za doručené. Podle odvolacího soudu obviněný pozbyl řidičské oprávnění k datu 9. 9. 2010, a protože byl obviněný za každý z dílčích přestupků, jež ve svém důsledku vedly k „vybodování“ obviněného, pokutován, má tento soud za vyloučené, aby si obviněný nebyl tohoto „vybodování“ vědom (viz strany 3 až 4 usnesení odvolacího soudu).

Z tohoto odůvodnění napadeného rozhodnutí je patrné, že odvolací soud se sice částečně věnoval způsobu, jakým bylo obviněnému uvedené rozhodnutí doručováno, avšak otázku, kdy rozhodnutí nabylo právní moci a stalo se vykonatelným, nevyřešil a zabýval se jen subjektivní stránkou.

Všechna shora uvedená zjištění vedou Nejvyšší soud k závěru, že v projednávané věci soudy určily právní moc a vykonatelnost předmětného rozhodnutí bez potřebného posouzení správnosti postupu správního orgánu (Magistrátu hl. m. P. – odbor dopravně správních agend). Vycházely z tohoto, že obviněnému bylo uvedené rozhodnutí doručeno veřejnou vyhláškou, a přitom se vůbec nezabývaly tím, zda takový postup správního orgánu v tomto konkrétním případě odpovídal zákonným podmínkám uvedeným v ustanovení § 25 spr. řádu.

Pochybnosti vzbuzuje zejména to, že k doručení veřejnou vyhláškou správní orgán přistoupil, když pouze v jednom případě se obviněnému nepodařilo doručit. Nezkoumal, zda uvedená adresa byla jeho trvalým pobytem či adresou pro doručování. Z jediného marného doručení při neobjasnění toho, kde obviněný skutečně bydlí, nebylo možné učinit spolehlivě závěr, že obviněný je ve smyslu § 25 odst. 1 spr. řádu osobou neznámého pobytu či osobou jíž se prokazatelně nedaří doručovat nebo

osobou neznámou. Přitom z obsahu spisu nelze ani dovodit dodržení dalšího kritéria uvedeného v § 25 odst. 2 spr. řádu, podle něhož je důsledek doručení veřejnou vyhláškou patnáctým dnem po vyvěšení možné dovodit pouze, když byly „písemnost nebo oznámení zveřejněny též způsobem umožňujícím dálkový přístup“. Jak se podává z obsahu spisu na č. l. 22 a násl., není žádný takový úkon ze strany Magistrátu hl. m. P. – odbor dopravně správních agend patrný, neboť na předmětných dokladech, které měl trestní soud k dispozici, žádný tomuto požadavku odpovídající úkon správní orgán neučinil.

Nejvyšší soud shledal, že závěr o vině obviněného je za současného stavu dokazování předčasný, neboť nebyly jako předběžné otázky podle § 9 odst. 1 tr. ř. vyřešeny základní skutečnosti, a to zda bylo předmětné oznámení o dosažení 12 bodů v bodovém hodnocení a výzva k odevzdání řidičského průkazu v důsledku pozbytí řidičského oprávnění obviněnému v souladu se zákonem doručeno a zda předmětné rozhodnutí nabylo právní moci a stalo se vykonatelným. Proto zrušil usnesení Městského soudu v P. ze dne 8. 2. 2012, sp. zn. 9 To 24/2012, a rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 15. 12. 2011, sp. zn. 1 T 136/2011, jakož i další rozhodnutí na zrušená rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu, a Obvodnímu soudu pro Prahu 1 s podrobnými pokyny rozvedenými v usnesení přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.